HE 134/2016 vp Hallituksen vuoden 2017 talousarvioesitys

Eduskunta muistio
Valtiovarainvaliokunta
Hallinto- ja turvallisuusjaosto
21.9.2016

Valtioneuvoston kanslia
neuvotteleva virkamies Lauri Taro

VALTIONEUVOSTON KANSLIAN PÄÄLUOKKA 23

Hallituksen 15.9.2016 antamassa, v. 2017 koskevassa talousarvioesityksessä (TAE 2017) PL23:n määrärahoiksi esitetään 210,391 milj. euroa, mikä on 2,833 milj. euroa enemmän kuin varsinaisessa talousarviossa 2016. Kehyspäätöksessä 2017-2020 esitettyyn nähden TAE2017:n esitys on 1,339 milj. euroa alempi.

Merkittävimmät muutokset v. 2017 talousarvioehdotuksessa v. 2016 talousarvioon ja julkisen talouden suunnitelmaan 2017–2020 (VNp 14.4.2016) verrattuna (kehyksessä):

	TA 2016 (1 000 euroa)	JTS 2017–2020 (1 000 euroa)
Valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä	1060	1060
Suomen 100-vuotisjuhlavuoden toteutus	5 600	-1 000
Vahva-hanke	3 000	0
Säästöpäätökset	-3 940	-88
Kiky-sopimus	-1122	-1122
Muut muutokset	-1 765	-189
Muutokset yhteensä	2833	-1339

mom. 23.01.01 (Valtioneuvoston kanslian toimintamenot)

TAE 2017:ssa VNK:n toimintamenoihin varatut määrärahat alenevat vuoden 2016 125,086 milj. eurosta 122,501 milj. euroon eli 2,585 milj. euroa.

Määrärahasta on varattu 3,4 milj. euroa Valtioneuvoston yhteinen asianhallintajärjestelmä –hankkeeseen, 1,06 milj., euroa Valtioneuvoston yhteinen sähköinen työpöytä –hankkeeseen sekä 1,2 milj. euroa toimitilojen peruskorjaukseen ja muuttomenoihin.

Säästöpäätökset (-3,940 milj. euroa)

TAE2017-esitys sisältää edellisten hallitusten sekä nykyisen hallituksen päättämiä säästöjä yhteensä 3,940 milj. euroa verrattuna edellisen vuoden talousarvioon. Säästön merkittävä kasvu edelliseen vuoteen verrattuna johtuu valtioneuvoston hallintoyksikön perustamisen yhteydessä kanslian kehyksiin siirretyistä muiden ministeriöiden toimintamenojen säästöosuuksista, jotka siirrettiin kanslialle VNHY-siirtojen suhteessa (yht. 2,797 milj. euroa). Siirrettävät säästöt ovat Stubbin hallituksen säästöpäätöksiä ja ne sisältävät tuottavuussäästön 1,4 milj. euroa, toimintamenojen lisäsäästön 1,2 milj. euroa sekä palkkaliukumasäästön 0,2 milj. euroa VNHY-osuuksien palautukset.

Edellisen hallituksen päätöksenä momentille kohdistuu myös palkkaliukumasäästö (223 t€) sekä toimintamenojen tuottavuusäästö (149 t€).

Lisäksi Sipilän hallituksen hallitusohjelmassa (2015) on säästöpäätöksiä momentille n. 0,8 milj. euroa, suurimpana säästönä 720 t. euron toimintamenosäästö.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu säästöpäätösten vaikutus momentille (1 000 euroa):	Muutos v. 2016 TA
Säästöjen VNHY-osuuden palautus ministeriöiden toimintamenomomenteille (24.01.01, 25.01.01, 26.01.01, 27.01.01, 28.01.01, 29.01.01, 30.01.01, 31.01.01, 32.01.01, 33.01.01 ja 35.01.01)	-2 797
Palkkaliukumasäästö	-223
Toimintamenojen tuottavuussäästö	-149
Stubbin hallituksen säästöpäätökset	-3 169
Hankinnasta maksuun -säästö (HO 2015)	-34
Kirjanpidon keskittäminen (HO 2015)	-17
Toimintamenosäästö (HO 2015)	-720
Sipilän hallituksen säästöpäätökset	-771

Kiky-sopimus (-1,122 milj. euroa)

Kehyspäätöksessä 2017-2020 varattuun nähden TAE 2017:een on sisällytetty uutena asiana kilpailukykysopimukseen (ns. kiky-sopimus) liittyvät määrärahavaikutukset. Valtion sopimusratkaisu sopimuskaudelle 1.2.2017—31.1.2018 on valmisteltu kiky-sopimuksen mukaiseksi. Valtion virka- ja työehtosopimukseen (VES) sisältyy lomarahan määräaikainen alentaminen 30 prosentilla vuosina 2017—2019 sekä vuosittaisen työajan pidentäminen 24 tunnilla (6 minuuttia/työpäivä) säännöllisiä työaikoja korottamalla 1.2.2017 lukien. Sopimukseen ei sisälly palkkojen tarkistuksia. Kiky-sopimukseen liittyy hallituksen toimenpiteinä myös työnantajien sairasvakuutusmaksun ja eläkemaksun alentaminen. Näistä johtuvat menoleikkaukset ovat VNK:n toimintamenoissa yhteensä 286 000 euroa. Kilpailukykysopimuksesta ja siihen liittyvistä hallituksen toimenpiteistä johtuvat edellä mainitut menosäästöt ovat VNK:n osalta yhteensä 1 122 000 euroa v. 2017, mikä on otettu huomioon vähennyksinä VNK:n toimintamenoista.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu kiky-sopimuksen vaikutus momentille (1 000 euroa):	Muutos v. 2016 TA
Lomarahojen alennus	-506
Työajan pidentäminen	-330
VaEL-maksu	-50
Sairasvakuutusmaksu	-236
Yhteensä	-1122

Valtioneuvoston yhteinen sähköpöytä (+ 1,060 milj. euroa)

Valtioneuvoston yhteisen sähköisen työpöydän kehittämishankkeeseen on päätetty määrärahalisäystä kehyskaudelle yhteensä 2,550 miljoonaa euroa, josta 1,060 milj. euroa koskee vuotta 2017. Lisäys sisältää hankkeen investointikustannukset sekä uuden järjestelmän ja alas ajettavien järjestelmien päällekkäiset ylläpitokustannukset (ylläpidon siirtymäkauden lisäkustannus). Kehittämismenot sisältävät lisäksi kolmen henkilötyövuoden palkkausmenot (hankepäällikkö ja kaksi projektipäällikköä).Valtioneuvoston yhteisellä sähköisellä työpöydällä on

tarkoitus korvata nykyiset ministeriöiden erilliset intranetit ja valtioneuvoston yhteinen intranet Senaattori.

VAHVA-hankkeen rahoitus (+ 3,0 milj. euroa)

Kanslia ja VM solmivat 28.10.2015 yhteistyöpöytäkirjan tuottavuutta lisäävästä valtioneuvoston yhteisen asianhallintajärjestelmän kehittämisestä eli Vahva-hankkeesta. Hankkeen kokonaisrahoitustarve on yhteensä 8,8 miljoonaa euroa. Tästä määrästä 8,2 miljoonaa euroa kohdistuu järjestelmän investointitarpeeseen ja 0,6 miljoonaa euroa uuden järjestelmän ja alas ajettavien järjestelmien myötä poistuvien ylläpitomenojen määräaikaiseen lisäkustannukseen (ylläpidon siirtymäkauden lisäkustannus).

	2016	2017	2018	2019	2020	kehyskaudella yhteensä
Siirto momentilta 28.70.21	400	3 400	3 200	1 800	0	8 800
- muutos vuoteen 2016		3 000				

VNK:n ja VM:n välisessä yhteistyöpöytäkirjassa VNK on sitoutunut v. 2020 lukien asteittaiseen tuottavuusvähennykseen v. 2020 alkaen. Säästö on huomioitu julkisen talouden suunnitelmassa 2017–2020.

Muut mom 23.01.01 muutokset

- Omakustannusperiaatteen toteuttaminen Senaatti-kiinteistöjen vuokrissa (-0,157 milj. euroa)

TA2016:ssa ja tarkistetussa JTS 2016–2019:ssä huomioitiin valtion vuokrajärjestelmässä käyttöön otettava omakustannusperiaate, jonka mukaisesti valtion toimitiloissa Senaatti-kiinteistöjen vuokralaisena olevien virastojen ja laitosten vuokrat alenisivat noin yhteensä 81 milj. eurolla v. 2016 alussa (-15 % viraston tai laitoksen kokonaisvuokrasta). Momenttikohtaiset arviot vuokriin tehtävistä alennuksista pohjautuivat 1.3.2015 päivättyihin Senaatti-kiinteistöjen vuokratietoihin.

Vuoden 2017 talousarviossa tätä alennusta tarkistettiin perustuen käytettävissä oleviin tietoihin vuokrien indeksikorotuksista v. 2016.

- VaEL-maksun väliaikainen alentaminen (-0,290 milj. euroa)

Hallitus on päättänyt, että työnantajan eläkemaksuja alennetaan väliaikaisesti vuosien 2016–2018 ajaksi, yhteensä 109 milj. eurolla. Kanslialle osoitettu vuosittainen vähennys tästä on 0,290 milj. euroa.

mom 23.90.26 (Suomi 100)

Muutos -1 milj. euroa kehyspäätökseen 14.4.2016 verrattuna perustuu Suomi 100 -hankkeen tarkistettuun menojen jaksotukseen, jossa kanslia ehdottaa vuoden 2016 II lisätalousarvioehdotuksessaan vastaavasti 1 milj. euron lisäystä vuodelle 2016. Tarkistus ei aiheuta muutosta Suomi 100 -hankkeen kokonaisbudjettiin (19 milj. euroa).

Suomi 100 -hankkeen kokonaisbudjetti vuosina 2013 – 2018 (1 000 euroa):

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	**Yht.**
TA /TAE / kehykset	100	1 100	2 000	4 500	11 100	200	**19 000**
Ehdotettu muutos				1 000	-1 000		**0**
Suomi 100 uusi budjetti	100	1 100	2 000	5 500	10 100	200	**19 000**

Ehdotuksella on tarkoitus tasapainottaa hankkeen määrärahojen vuosittaista jaksotusta. Nyt määrärahoista n. 60 % on varattu vuodelle 2017. Huomattava osa Suomen 100-vuotisjuhlavuoden tuettavista hankkeista käynnistyy vuoden 2016 puolella, ja erityisesti juhlavuoden 2017 alkupuoliskolla toteutuvien hankkeiden menoista merkittävä osa toteutuu vuonna 2016. Juhlavuoden valtakunnalliset avajaiset on päätetty järjestää vuoden 2016 puolella uuden vuoden aattona. Myös juhlavuoden valtakunnallisessa viestinnässä ja näkyvyydessä tarvittavia materiaaleja on syytä hankkia ennen vuoden alkua.